

Kirjallinen kysymys KK 163/2018 vp

Krista Mikkonen vihr ym.

Kirjallinen kysymys jatkokysymykseksi kirjalliseen kysymykseen KK 158/2017 vp koulutustakuusta ja vaikeasti vammaisten nuorten koulutuksesta

Eduskunnan puhemiehelle

YK:n vammaisten oikeuksien sopimuksen 24. artikla edellyttää mahdollisuutta koulutukseen, myös toisen asteen koulutukseen, ja elinikäiseen oppimiseen kaikille syrjimättä ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien pohjalta. Erityistä tukea tarvitsevien nuorten kohdalla tämä oikeus ei tällä hetkellä toteudu.

Peruskoulun jälkeiset opinnot eivät ole mahdollisia kaikille vaativaa tukea tarvitseville nuorille. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen (TELMA) tai ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA) aloituspaikkoja ei riitä kaikille niitä tarvitseville.

Esimerkiksi espoolaisessa Rinnekodin koulussa perusopetuksen päättäneistä nuorista vuosittain vain vähemmistö saa jatko-opiskelupaikan. Ilman opiskelupaikkaa jääneet nuoret hakevat paikkaa uudelleen seuraavana tai sitä seuraavana vuonna, mutta eivät välttämättä koskaan saa sitä. Rinnekodin koulu on Espoon kaupungin erityiskoulu, joka antaa vaativan erityisen tuen opetusta oppivelvollisuusikäisille lapsille ja nuorille, joilla on kehitysvammaisuuteen liittyviä käyttäytymisen tai hoidon haasteita. Tänä vuonna Rinnekoti-koulussa perusopetuksen päättää yhteensä 18 nuorta.

Toisen asteen koulutuspaikkojen riittämättömyys on johtanut siihen, että moni joutuu menemään suoraan työtoimintaan. Työtoiminnassa ryhmät ovat isoja ja mukana on kaikenikäisiä. Kun nuoret tulevat suoraan peruskoulusta samaan ryhmään paljon vanhempien kanssa, heiltä jää monia taitoja oppimatta ja tapahtuu taantumista.

Ilman peruskoulun jälkeistä opiskelupaikkaa jääneiden määrää seurataan yleisellä tasolla vuosittain. Tilastoista ei kuitenkaan ilmene, kuinka moni erityistä tukea tarvitseva nuori päättää peruskoulun vuosittain ja kuinka paljon heille tarjolla olevia jatkokoulutuspaikkoja puuttuu. Pimennöön jää myös se, kuinka moni nuorista on todellisuudessa jäänyt vaille opiskelupaikkaa myös aiempina vuosina.

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen vastasi viime toukokuussa kansanedustaja Johanna Karimäen kirjalliseen kysymykseen (KK 158/2017 vp) koulutustakuusta ja vaikeasti vammaisten nuorten koulutuksesta näin:

Kirjallinen kysymys KK 163/2018 vp

"Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa tarkasti koulutustakuun toteutumista ja tarvittaessa ryhtyy välittömiin toimenpiteisiin, mikäli koulutustakuun toteutumisessa ilmenisi puutteita."

Nyt puutteita koulutustakuun toteutumisessa on ilmennyt. Yksin Rinnekodin koulun oppilaista moni jää vuodesta toiseen ilman peruskoulun jälkeistä opiskelupaikkaa. Vastaava tilanne on monilla muilla erityistä tukea saavalla nuorella eri puolilla maata. Vaikka opiskelupaikan saisikin, se ei silti takaa oikeutta elinikäiseen oppimiseen. TELMA-opinnoista ei käytännössä pysty jatkamaan eteenpäin jatkokoulutukseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä varmistukseksi, että jokaiselle myös erityistä tukea tarvitsevalle nuorelle löytyy peruskoulun jälkeinen jatkokoulutuspaikka ja että myös erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oikeus elinikäiseen oppimiseen toteutuu ja

mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta tietoa erityistä tukea tarvitsevista nuorisista ja heidän jatko-opiskelupaikoistaan tilastoidaan jatkossa niin, että puuttuvien paikkojen määrä on mahdollista selvittää?

Helsingissä 25.4.2018

Krista Mikkonen vihr
Johanna Karimäki vihr